

Rada i Nadzwyczajny Kongres UNIMA w Dordrechcie

Raz na 4 lata, pomiędzy kolejnymi Kongresami UNIMA, spotykają się demokratycznie wybrani przedstawiciele centrów narodowych UNIMA, by przedyskutować bieżący stan spraw lalkarskich. Na dwa lata przed kolejnym 21. kongresem UNIMA, który tym razem odbędzie się w chińskim Chengdu w terminie 28 kwietnia-4 maja 2012, lalkarze całego świata spotkali się w holenderskim Dordrechcie. Tym razem było ich ponad stu, reprezentujących kilkadziesiąt krajów wszystkich kontynentów. Wybór Dordrechtu na miejsce spotkania wynikał z podwójnego jubileuszu lalkarzy holenderskich: w 2010 obchodzili oni 55-lecie istnienia NVP/UNIMA Holandia oraz po raz 25 świętowali lalkarski festiwal w Dordrechcie, prowadzony od lat przez Damieta van Dalsum.

Spotkanie Rady UNIMA (21-24 czerwca), połączone było z nadzwyczajnym Kongresem UNIMA, bo tylko Kongres może dokonać zmian w statucie, a te wymagały dość pilnych decyzji. Najważniejsza wiązała się z wprowadzeniem funkcji skarbnika UNIMA, który po raz pierwszy zostanie wyłoniony podczas kongresu w Chengdu. Będzie on od teraz, wspólnie z sekretarzem generalnym UNIMA, zarządzał finansami UNIMA.

Rutynowo Rada i Kongres wysłuchały sprawozdań sekretarza generalnego oraz szefów poszczególnych komisji.

Minione dwa lata były czasem dość aktywnej pracy UNIMA. Wydano przecież w 2009 *Światową Encyklopedię Teatru Lalek*, tymczasem w języku francuskim, ale rozpoczęto już przygotowania do realizacji wersji angielskiej i hiszpańskiej. Ustalono nowy skład komisji publikacji, której kierownictwo objęła Karin Smith (USA), sprawująca od teraz nadzór nad pracami encyklopedycznymi. Od 2009

roku także poszczególne komisje dysponują samodzielnym budżetem, który mogą przeznaczać na zaaprobowane przez swoich członków cele.

Mimo licznych kontrowersji, długich dyskusji dotyczących rozmaitych aspektów działalności UNIMA, udało się ustalić strategię prac na najbliższy czas. Jednym z najważniejszych projektów UNIMA na rok 2011 będzie przygotowanie nowej strony internetowej UNIMA. Ustalony też został kalendarz przygotowań do Kongresu UNIMA w Chinach: do 15 września 2011 narodowe centra UNIMA mają czas na zgłaszanie swoich kandydatur do Komitetu Wykonawczego UNIMA przyszłej kadencji. Jednocześnie z 21 Kongresem odbywać się będzie w Chinach światowy Festiwal Teatrów Lalek.

Marek Waszkief

ATESTY

Kapituła Atestów działająca przy Polskim Ośrodku Stowarzyszenia Teatrów dla Dzieci i Młodzieży ASSITEJ przyznała **ATESTY-Świadectwa Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego** za 2009 rok następującym przedstawieniom:

- *Zielony wędrowiec* (reż. Urszula Kijak) – Teatr Lalka, Warszawa
- *Tygryski* (reż. Agata Biziuk) – Teatr Lalka, Warszawa
- *O mniejszych braciach świętego Franciszka* (reż. Petr Nosálek) – Opolski Teatr Lalki i Aktora
- *Iwona księżniczka Burgunda* (reż. Marián Pecko) – Opolski Teatr Lalki i Aktora

- *Jest królik na księżycu* (wsp. Velo Theatre Francja) – Białostocki Teatr Lalek
- *Valerie* (reż. Alain Lecucq) – Białostocki Teatr Lalek
- *Hommage a Chagall* (reż. Adolf Weltschek) – Teatr Lalki i Aktora Groteska, Kraków
- *Przygody Sindbada Żeglarza* (reż. Jacek Malinowski) – Teatr Lalek Baniałuka, Bielsko-Biała
- *Król umiera* (reż. François Lazaro) – Teatr Lalek Baniałuka, Bielsko-Biała
- *Śpiąca królewna* (reż. Lech Chojnacki) – Teatr Baj, Warszawa
- *Murdas. Bajka* (reż. Paweł Aigner) – Kompania Doomsday, Białystok

FESTIWALE • NAGRODY

FESTIWAL SZTUKI LALKARSKIEJ

W dniach 22-26 maja w Bielsku-Białej odbyła się XXIV edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Lalkarskiej. Jury profesjonalne w składzie Janusz Ryt-Krystianowski, Ida Hlediková, Alexander A. Łabiniec, Tadeusz Kornaś przyznało:

- Grand Prix spektaklowi *Z Księgi dżungli* (Divadlo Minor, Czechy).

oraz dwie równorzędne nagrody specjalne dla spektakli:

- *Iwona, księżniczka Burgunda* (Opolski Teatr Lalki i Aktora).
- *Kefar Nahum* (Compagnie Mossoux-Bonté, Belgia).

Jury Młodych Krytyków, pracujące pod opieką Pawła Sztarbowskiego, nagrodziło spektakl *Przekierństwo* Duda-Paiva Company (Holandia), a Jury Dziecięce – *Kino Pałace Teatru Lalka*.

Dyplom Honorowy Polskiego Ośrodka Lalkarskiego POLUNIMA przyznano Nicole Mossoux z Compagnie Mossoux-Bonté (Belgia) za perfekcyjną realizację środkami teatru lalek przedstawienia *Kefar Nahum*.

KATOWICE-DZIECIOM

Jury Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Katowice-Dzieciom (który odbywał się w dniach 29 maja – 2 czerwca) pracujące w składzie: Marcin Jamuszkiewicz, Jana Dražd'áková, Irena Józefiak, Stefan Kulhanek, Bogdan Widera przyznało:

- GRAND PRIX festiwalu słowackiemu zespołowi Divadlo Piki za widowisko *Kumpel Olbrzym*.

Divadlo Piki było niekwestionowanym tryumfem katowickiego przeglądu. Aktorzy zespołu nagrodzeni zostali za kreacje:

- Katerina Aulitsova nagrodą za najlepszą rolę kobiecą
- Lubomir Piktow nagrodą za najlepszą rolę męską a Teatr dodatkowo Dyplomem Honorowym Polskiego Ośrodka Lalkarskiego POLUNIMA za konsekwentne poszukiwanie własnego, oryginalnego języka teatralnej ekspresji i komunikacji z małym widzem.

Nagrodę Śląskiego Oddziału ZASP otrzymało Bábkové divadlo Kosice ze Słowacji za najlepszą animację w spektaklu *Filipek i Baba Jaga*.

WARSZAWSKI PAŁAC TEATRALNY

W dniach 7-12 czerwca odbywał się VII Warszawski Pałac Teatralny będący przeglądem najlepszych spektakli krajowych teatrów dla dzieci z ostatnich dwóch sezonów. Zaprezentowanych zostało siedem spektakli, z których cztery wzięły udział w plebiscycie publiczności.

- Grand Prix przyznano spektaklowi *O mniejszych braci* *św. Franciszka* Opolskiego Teatru Lalki i Aktora.

TORUŃSKIE SPOTKANIA

W dniach 16-22 października w Toruniu miał miejsce XVII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Spotkania. Jury w składzie Agnieszka Koecher-Hensel, Grzegorz Janikowski, Janusz R. Kowalczyk, Wiesław Kowalski, Tomasz Mościcki przyznało:

- GRAND PRIX wszystkim twórcom widowiska *Złotowłosa* Divadla DRÁK (Czechy).

Pozostałe nagrody otrzymali:

- Łukasz Kos za reżyserię spektaklu *Janosik. Naprawdę prawdziwa historia* (Teatr Lalka, Warszawa)
- Tomáš Volkmer, Jiří Philipp, Robert Jarek za scenografię do *Dziewczyny z pomarańczami* (Divadlo Loutek, Ostrawa).
- Dominik Strycharski za muzykę do *Janosika. Naprawdę prawdziwej historii* (Teatr Lalka, Warszawa).
- Monika Babula – w kategorii najlepsza rola kobieca – za wykreowanie postaci Ciupagi w *Janosiku. Naprawdę prawdziwej historii* (Teatr Lalka, Warszawa).
- Ryszard Doliński – w kategorii najlepsza rola męska – za postać Lisa – *Lis* (Białostocki Teatr Lalek).

FESTIWALE • NAGRODY

Ponadto przyznano wyróżnienia

- dla Teatru Baj Pomorski za przedstawienia *Jaskółeczka* w reż. Z. Lisowskiego i *Słowik* w reż. A. Koniecznego
- dla Teatro Corsario z Valladolid (Hiszpania) za *Klątwę Poego* w reż. Jesúsa Pei
- dla Václava Klemensa za *Dziewczynę z pomarańczami* (Divadlo Loutek, Ostrawa).

Jury Dziecięce przyznało swoją nagrodę teatrowi z Ostrawy za przedstawienie *Dziewczyna z pomarańczami*.

Nagrodę aktorską im. Jana Wilkowskiego w dziedzinie animacji lalek jury ZASP przyznało zespołowi Teatru Lalek z Kowna (Litwa) za spektakl *Plemię z wielkiego lasu*.

FESTIWAL WALIZKA

W dniach od 8 do 11 czerwca w Łomży odbył się XXIII Międzynarodowy Festiwal Teatralny Walizka. Jury w składzie: Henryk Jurkowski, Radosław Łazić, Wiesław Hejno, Alina Sklepko-Gielniowska, Pavel Hubička postanowiło przyznać:

Kamień na kamieniu

- Grand Prix dla El Teatre de L'Home Dibuxat za spektakl *Kamień na kamieniu*.

Ponadto nagrody otrzymali:

- Alexei Leliavski za reżyserię widowiska *Dlaczego ludzie się starzeją?* Białoruskiego Mińskiego Teatru Lalek
- Maria Żynel i Marcin Bikowski za scenografię do *Alicji?* Teatru Malabar Hotel
- Teatro Tyl-Tyl za muzykę do przedstawienia *Echo*. Wyróżniono kreacje aktorskie:
- Valeriya Isaeva za rolę narratora w spektaklu *Opowieść o carze Herodzie* z Omskiego Teatru Lalki, Aktora i Maska Arlekin
- Marcina Bikowskiego za rolę w spektaklu *Alicja?* Teatru Malabar Hotel
- Zbigniewa Litwińczuka za rolę w spektaklu *Jest król na księżycu* Białostockiego Teatru Lalek.

Nagroda specjalna trafiła do Lutkovno Gledališče, Ljubljana (Słowenia) za spektakl *Śpiąca królewna*.

KORCZAK 2010

Podczas XIV Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Korczak 2010 jury w składzie: Eva Čarška, Carys S. Roberts, Marek B. Chodaczyński, postanowiło przyznać:

- Grand Prix festiwalu - nagrodę „Złocisty” - spektaklowi *Kieszonkowa orkiestra* Teatru KOMEDIA z Warszawy.

- Nagrodę „kota w worku” - zespołowi Atofri z Poznania, za spektakl *Jabłonka*.

Dodatkowo wyróżniono:

- Dorotę Osińską za rolę PINOKIA w spektaklu *Pinokio* Teatru Rampa z Warszawy
- twórców spektaklu, a zwłaszcza Ewę Farkašową, za scenografię do spektaklu *Olbrym* Teatru Baj Pomorski z Torunia.

Ziarenko - nagroda Jurorów Juniorów trafiła do Teatru Syrena z Warszawy za przedstawienie *Momo*.

LALKA TEŻ CZŁOWIEK

Jury V Międzynarodowego Festiwalu Teatru Lalek i Animacji Filmowych dla Dorosłych *Lalka też człowiek* (6-14 listopada) w składzie Krystyna Żuchowska, Eva Čarška, Hartmut Topf, Bartłomiej Miernik, Marcin Bartnikowski przyznało:

- Grand Prix spektaklowi *Żyoty świętych osiedlowych* Agaty Kucińskiej

oraz nagrodę dla najlepszego aktora dla

- Charlot Lemoine za wyrażenie życia lalką w spektaklu *Appel d'Air* (Francja).

Dodatkowo wyróżniono:

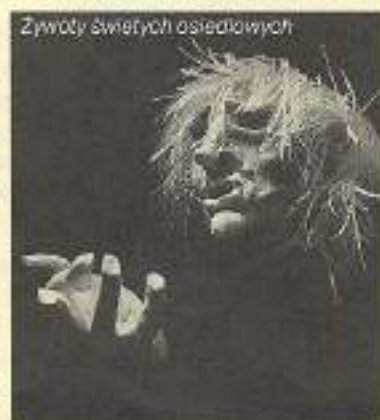
- Michelea Eynarda za *Manolibera* (Scarlatine Teatro, Włochy)
- aktorów-lalkarzy z Dezorzovo Lutkově Divadlo (Słowacja) za *Desperandula*
- Mo Bunte (Kranewit Theater, Niemcy) za wyraz artystyczny lalek w spektaklu *Sierota*
- Sambora Dudzińskiego za muzykę do *Żywotów świętych osiedlowych* (Polska).

Nagroda Jury Studenckiego powędrowała do Agaty Kucińskiej za *Żyoty świętych osiedlowych*.

Nagrodę Publiczności w postaci zaproszenia „w ciemno” otrzymał Scarlatine Teatro z Włoch za spektakl *Manolibera*.

Nagrodę za „piękny moment animacji” otrzymała Agata Kucińska za scenę na dachu w spektaklu *Żyoty świętych osiedlowych*.

Dyplomem Honorowym Polskiego Ośrodka Lalkarskiego POLUNIMA uhonorowano Fedelisa Kyalo Kithome (Kenia) za animację w spektaklu *Łzy nad rzeką* oraz Sambora Dudzińskiego za muzykę do spektaklu *Żyoty świętych osiedlowych*.

Żyoty świętych osiedlowych

PREMIERY • PREMIERY

wrzesień

Białostocki Teatr Lalek, Białystok:
Pan Brzuchatek – Marta Guśniowska.
 Reż. Ryszard Doliński,
 scen. Martyna Śtěpán-Dworakowska,
 muz. Krzysztof Dzierma.
 Premiera 4 września

Teatr Lalek Banialuka, Bielsko-Biała:
Podróże Gullwera – Jonathan Swift. Adaptacja Iveta Horvathova, przekład Lucyna Kozień.
 Reż. Marián Pecko, lalki i kostiumy Eva Farkašová,
 dekoracje Pavol Andraško, muz. Róbert Marikovecký.
 Premiera 19 września

Teatr Lalki i Aktora Kubaś, Kielce:
Kiedy Króla boli zęb – Katarzyna Lengren.
 Reż. Arkadiusz Klucznik,
 scen. Monika Polak-Luścińska, muz. Stanisław Syrewicz,
 aranżacje Michał Kowalczyk,
 choreog. Katarzyna Aleksander-Kmieć.
 Premiera 11 września

Teatr Lalki, Maski i Aktora Groteska, Kraków:
Fiesta nie z tej ziemi – Mercedes Gómez Benet.
 Przekład Zofia Jakubowska-Pindel.
 Reż. Alejandro Benitez,
 muz. Ernesto Anaya, scen. Mitzin Cuellar,
 Carmina Hernández i Mauricio Martínez
 projekt i wykonanie sceny Francisco Valdez.
 Muzyka na żywo Mercedes Gómez Benet (harpa)
 i Ernesto Anaya.
 Spektakl zrealizowany we współpracy z Facto Teatro.
 Polska premiera 18 września

Teatr Lalki i Aktora, Łomża:
Echa na podstawie Federico Garcii Lorki.
 Reż. i muz. Daniel Lovecchio,
 scen. Gerardo Trotti.
 Premiera 5 września

Szewe Kopytko i Kaczor Kwak – Kornel Makuszyński.
 Adaptacja i teksty piosenek Jan Wilkowski.
 Reż. Stanisław Ochmański,
 scen. Przemysław Karwowski, muz. Jerzy Dobrzański,
 aranżacja Michał Makulski, ruch sceniczny Kazimierz Knol.
 Premiera 26 września

Teatr Lalki i Aktora Pinokio, Łódź:
Czerwony Kapturek według Braci Grimm.
 Reż. Marek Ciunel,
 scen. Paweł Walicki, muz. Piotr Kurpisz.
 Premiera 2 października

Opolski Teatr Lalki i Aktora, Opole:
Śpiąca królewna – Aleksander Maksymiak.
 Reż. i scen. Aleksander Maksymiak,
 muz. Zbigniew Karnecki.
 Premiera 19 września

Pod-Grzybek – Marta Guśniowska.
 Reż. Petr Nosálek,
 scen. Pavel Hubička, muz. Krzysztof Dzierma.
 Premiera 25 września

Centrum Sztuki Dziecka, Poznań:
W moim domu z papieru tworzę wiersze na płomieniu
 – Philippe Dorin. Przekład Ewa Umińska.
 Reż. Jerzy Moszkowicz,
 scen. Jacek Zagajewski, muz. Rafał Zapala.
 Premiera 12 września

Teatr Maski, Rzeszów:
Piosenka ci nie da zapomnieć.
 Reż. Marcin Ehrlich, scen. Marika Wojciechowska,
 opracowanie muz. Maciej Muraszko,
 choreog. Marta Bury.
 Kwartet: Krzysztof Mroziak, Dariusz Kot,
 Dawid Klimkowski, Mateusz Chmiel.
 Spektakl zrealizowano w koprodukcji z RSIA Pełna Kultura.
 Premiera 11 września

Teatr Lalek Tęcza, Słupsk:
Janek Wędrowniczek wg Marii Konopnickiej.
 Reż. Halina Borowiak,
 scen. Zofia Czechlewska-Ossowska,
 muz. Teresa Ostaszewska.
 Premiera (wznowienie) 18 września

Teatr Baj Pomorski, Toruń:
Słowik według Hansa Ch. Andersena.
 Adaptacja Jacek Pietruski.
 Reż. Ada Konieczny, scen. Dariusz Panas,
 muz. Krystian Segda.
 Premiera 12 września

P R E M I E R Y • P R E M I E R Y

październik

Teatr Dzieci Zagłębia, Będzin:*W dolinie Muminków* – Tove Jansson.Adaptacja Michał Wyszomirski,
przekład Irena Szuch-Wyszomirska,
teksty piosenek Tomasz Pietrasik.Reż. Stanisław Ochmański,
scen. Barbara Wójcik-Wiktorowicz, muz. Michał Makulski,
ruch sceniczny Kazimierz Knol.

Premiera 23 października

Białostocki Teatr Lalek, Białystok:*Nagi król wg Eugeniusza Szwarca.*Reż. Wojciech Kobrzyński, scen. Joanna Iwanicka,
Wybór muz. Wojciech Kobrzyński,
współpraca Adam Dzierna.W spektaklu wykorzystano muzykę Gioacchino
Rossiniego.

Premiera 2 października

Zdrojowy Teatr Animacji, Jelenia Góra:*Pamiętnik z powstania warszawskiego*

– Miron Białoszewski.

Adaptacja, reż. i oprac. scen. Tadeusz Rybicki,
muz. Mateusz Rybicki.

Premiera 3 października

Śląski Teatr Lalki i Aktora Ateneum, Katowice:*Joanna D'Arc* – Jean Anouilh, Friedrich Schiller,
Paul Claudel, George Bernard Shaw.

Przekład Jadwiga

Kukulczanka, Franciszek
Mirandola, Irena Sławińska,
Florian Sobieniowski.Adaptacja, reż., ruch
sceniczny Karel Brożek,
scen. Joanna Braun, muz.
Karel Brożek, Jakub Fedak,
Bartłomiej Korelus.

Premiera 8 października

Teatr Lalki, Maski i Aktora Groteska, Kraków:*Porwanie Baltazara Gąbki czyli Smok & Roll* – Stanisław
Pągaczewski.Reż. i adaptacja Lech Walicki,
teksty piosenek Paweł Szumiec,
scen. Małgorzata Zwolińska,
ruch sceniczny Katarzyna Skawińska, projekcje
Małgorzata Zwolińska (scen. i oprac. graficzne),
Emilia Lany (animacja),
muz. i oprac. muz. Paweł Kostuj, Janusz Świętoń,
Lech Walicki.

Premiera 9 października

Teatr im. H.Ch. Andersena, Lublin:*Jaś i Małgosia* – Zbigniew Lisowski z inspiracji baśniami
Braci Grimm.Reż. Zbigniew Lisowski,
teksty piosenek Wojciech Szlachowski,
scen. Paweł Hubička, muz. Piotr Klimek.

Premiera 16 października

Olsztyński Teatr Lalek,**Olsztyn:***Król Jeleń* – Carlo Gozzi.Reż. Paweł Aigner,
scen. Jan Polivka,
kostiumy Elżbieta Terlikowska,
muz. Katarzyna Brochocka.

Premiera 2 października

Teatr Animacji, Poznań:*Poznańskie Koziołki* – Marta Guśniowska.Inscenizacja, reż. Janusz Rył-Krystianowski,
scen. Jacek Zagajewski, muz. Robert Łuczak,
choreog. Władysław Janicki.

Prapremiera 31 października

Teatr Lalek Rabcio, Rabka:*Piękna i Bestia* – Laurence Boswell.

Przekład Klaudyna Rozhin.

Inscenizacja i reż. Andrzej Rozhin,
teksty piosenek Jerzy Szpyra,
scen. Ewa Kochańska-Gołoś, muz. Janusz Grzywacz,
choreog. Władysław Janicki.

Premiera 2 października

Teatr Maska, Rzeszów:*Tymoteusz wśród ptaków* – Jan Wilkowski.Reż. András Veres,
scen. Ákos Mátravölgyi, muz. Bogdan Szczepański.

Premiera 10 października

PREMIERY • PREMIERY

Teatr Lalki i Aktora, Wałbrzych:*Przecinek i kropka.*

Scenariusz i reż. Jerzy Jan Poloński,
scen. Ewa Farkašová, muz. Marcin Partyka,
projekcje Bogusław Byrski.
Premiera 26 października

Teatr Baj, Warszawa:*Świat Garmanna* – Ewa Piotrowska wg Stiana Hole.

Reż. Ewa Piotrowska,
scen. Anna Chadaj (kostiumy
i rekwizyty), Sylwester Łuczak
(przestrzeń sceniczna),
muz. Filip Sande, choreog.
Kjersti Engebrihtsen, animacje
komputerowe Ewa Łuczak.
Premiera 2 października

*Świat Garmanna**Hamlet***Walny – Teatr,
Warszawa:***Hamlet* – William Szekspir.

Reż., adaptacja, scen.
Adam Walny,
muz. Lars Kynde.
Premiera 9 października

Wrocławski Teatr Lalek, Wrocław:*Lato Muminków* – Tove Jansson.

Scenariusz Mariusz Urbanek,
Inszenizacja i reż. Mariusz Kiljan,
kostiumy i scen. Monika Graban, Radek Dębniak,
muz. Sambor Dudziński.
Premiera 23 października

listopad

**Grupa Coincidentia, Figurentheater Wilde&Vogel
i Florian Feisel, Białystok/Lipsk:***Krabat* – Christiane Zanger.

Reż. i oprac. tekstu Christiane Zanger,
scen. i lalki Michael Vogel, muz. na żywo Charlotte Wilde.
Premiera polska 7 listopada

Teatr Malabar Hotel, Białystok / Warszawa:*Matka* – Stanisław Ignacy Witkiewicz.

Reż. Hendrik Mannes, współpraca reż. Antonia Christl,
muz. Anna Świętochowska, scen. Anna Chadaj,
lalki Marcin Bikowski,
Współpraca dramaturgiczna Marcin Bartnikowski.
Premiera 3 listopada

Teatr Lalek Banialuka, Bielsko-Biała:*Jaś i Małgosia* – Jan Brzechwa.

Reż. Lech Chojnicki,
muz. Robert Łuczak, scen. Dariusz Panas.
Premiera (wznowienie) 26 listopada

Teatr Lalki i Aktora Kubuś, Kielce:*Baśnie cygańskie. Romane paramisia* – Jan Mirga.

Adaptacja i reż. Irena Dragan,
scen. Mikołaj Malesza, muz. Piotr Salaber, plastyka ruchu
Kazimierz Knol.
Prapremiera 13 listopada

Teatr im. H.Ch. Andersena, Lublin:*Pasterka i kominiarczyk* – Marcin Wroński wg H. Ch. Andersena.

Reż. Daniel Arbaczewski,
scen. Anna Chadaj, muz. Rafał Rozmus.
Premiera 27 listopada

*Pasterka i kominiarczyk***Teatr Animacji w Poznaniu:***Pan Kuleczka* – Wojciech Widłak.

Adaptacja Katarzyna Grajewska,
Reż. Krzysztof Dutkiewicz,
muz. Robert Łuczak, scen. Jacek Zagajewski.
Premiera 28 listopada

Teatr Maska, Rzeszów:*Iwona, księżniczka Burgunda (dziecięce zabawy
na wolnym powietrzu)* – Witold Gombrowicz.

Reż. Oleg Żugźda, scen. Lesya Luchko.
W spektaklu wykorzystano muzykę Fryderyka Chopina.
Spektakl zrealizowano w koprodukcji z RSIA Pełna Kultura.
Premiera 29 listopada

Teatr Lalek Pleciuga, Szczecin:*Kum i Plum* – Monika Gerboc

(przy współpracy Hany Galetkovej).
Tłumaczenie i teksty piosenek Katarzyna Butkiewicz.
Reż. Monika Gerboc, scen. Tomáš Volkmer,
muz. Bartłomiej Orłowski.
Premiera 6 listopada

PREMIERY • PREMIERY

Teatr Baj Pomorski, Toruń:

Baron Münchhausen. Odsłona druga. Scenariusz i teksty piosenek Wojciech i Maciej Szlachowscy.
Reż. Wojciech Szlachowski,
scen. Jerzy Murawski, muz. Krzysztof Dzierma,
oprac. muz. Wojciech Szlachowski,
skreczer Juliusz Pacek, animacje Sylwester Siejna.
Premiera 21 listopada

Teatr Lalki i Aktora, Wałbrzych:

Balladyna wg Juliusza Słowackiego.
Adaptacja i reż. Mariola Ordak-Świątkiewicz,
scen. Jan Polivka, muz. Marcin Mirowski, projekcje
Wojciech Świątkiewicz.
Premiera 5 listopada

grudzień

Białostocki Teatr Lalek, Białystok:

Królowa Śniegu na motywach baśni
Hansa Christiana Andersena.
Reż. Ivan Raykov (Bułgaria),
scen. Svila Velichkova (Bułgaria), muz. Krzysztof Dzierma.
Premiera 4 grudnia

Miejski Teatr Miniatura, Gdańsk:

Dzikie łabędzie – H. Ch. Andersen.
Reż. Krystyna Jakóbczyk,
teksty piosenek Kazimierz Winkler,
scen. Pavel Hubička, muz. Piotr Salaber,
choreog. Henryk Konwiński.
Premiera 5 grudnia

Śląski Teatr Lalki i Aktora Ateneum, Katowice:

Pastorałka dla Wola / Osta – Paweł Pawlik.
Reż. Karel Brožek, scen. Urszula Kubicz-Fik,
muz. Violetta Rotter-Kozera.
Premiera 4 grudnia

Teatr Lalki i Aktora Pinokio, Łódź:

Królowa Śniegu.
Reżyseria zespołowa, scen. Dariusz Panas,
muz. Mateusz Czarnowski.
Premiera 12 grudnia

Olsztyński Teatr Lalek, Olsztyn:

Dzisiaj w Betlejem – Zbigniew Głowacki.
Reż. Zbigniew Głowacki, scen. Mikołaj Malesza,
muz. Bogdan Szczepański.
Premiera 4 grudnia

Teatr Lalek Rabcio, Rabka:

Tygrys Pietrek – Hanna Januszczyńska
Reż. Grzegorz Kwieciński, scen. Przemysław Karwowski,
muz. Bogdan Szczepański
Premiera 18 grudnia

Teatr Maska, Rzeszów:

Nieznośne Słoniątko – Barbara Kościuszko
wg Rudyarda Kiplinga. Reż. Jacek Malinowski,
scen. Giedre Brazyte, muz. Antanas Jasenka,
choreog. Marta Bury.
Premiera 4 grudnia

Teatr Lalek Tęcza, Słupsk:

Baśń o pięknej Parysadzcie i Ptaku Bulbulezarze
– Bolesław Leśmian. Adaptacja i reż. Irena Dragan,
teksty piosenek Liliana Barańska,
scen. Magdalena Valenci, muz. Paweł Jankowski,
ruch scen. Kazimierz Knol.
Premiera 4 grudnia

Teatr Lalek Pleciuga, Szczecin:

Moc prezentów – Izabela Degórska.
Reż. Zbigniew Niecikowski, scen. Katarzyna Banucha,
muz. Jacek Wierchowowski, multimedia Piotr Kondziela.
Premiera 3 grudnia

Teatr Baj, Warszawa:

Królowa Śniegu – Hans Christian Andersen.
Adaptacja, reż. i muz. Kamil Żiška,
scen. Marieta Golomehova, muz. Kamil Żiška.
Premiera 4 grudnia

Teatr Guliwer, Warszawa:

Planeta Football
– Marek Zákostelecký.
Dramaturgia Hana Mlýnářová.
Reż. i scen. Marek Zákostelecký,
muz. Vratislav Šrámek, choreog.
Władysław Janicki, teksty piosenek
Piotr Tomaszuk.
Premiera 11 grudnia

Planeta Football

Teatr Lalka, Warszawa:

Na Arce o ósmej – Ulrich Hub. Przekład Lilla Mrowińska-Lissewska. Reż. Agata Biziuk, scen. Katarzyna Proniewska-Mazurek, muz. Robert Łuczak.
Premiera 3 grudnia

Wydział Lalkarski. PWST, Wrocław:

Historia o ptaku Cis – Joanna Kulmowa.
Reż. i scen. Aleksander Maksymiak, kostiumy Magdalena Nowak (ASP), Damian Banasz (ASP), muz. Zbigniew Karnecki. Przedstawienie dyplomowe studentów IV roku Wydziału Lalkarskiego. Premiera 11 grudnia

Teatry za granicą

- 11-12 września Teatr Lalki i Aktora Kubuś brał udział w Festiwalu Tamizy w Londynie ze spektaklami *Bajka o Czerwonym Kapturku* w reż. Andrzeja Łabińca i *Don Juan* Antona Anderlega.
- 19 i 20 września Śląski Teatr Lalki i Aktora Ateneum zaprezentował spektakl *Piękna i Bestia* w reżyserii Krystyny Jakóbczyk w zaprzyjaźnionym Miskolcu (Węgry).
- Podczas festiwalu BABKARSKÁ BYSTRICÁ 2010. Podwójny Impuls, który odbywał się między 25 września a 1 października, wystąpiły trzy teatry z Polski prezentujące przedstawienia dla dorosłych: Teatr Lalek Baniałuka z przedstawieniem *Król umiera* w reż. Françoisa Lazaro, Teatr Lalka z Warszawy z widowiskiem *Jánošík Janošik* (reż. Jakub Krofta, Łukasz Kos, Ondrej Spišák) oraz Opolski Teatr Lalki i Aktora ze spektaklem *Iwona księżniczka Burgunda* (reż. Marián Pecko) – przedstawienie to zdobyło GRAND PRIX Festiwalu.
- We wrześniu Białostocki Teatr Lalek zdobył Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek „Pietruszka Wielki” w Jekaterynburgu (Rosja) za przedstawienie *Biegun* w reż. Ewy Piotrowskiej. Podczas Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek PUPPET FAIR – Sofia 2010 w Bułgarii BTL przedstawił spektakl *Fasada* w reż. Dudy Paivy, który wcześniej zaprezentował na 43. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek PIF w Zagrzebiu (Chorwacja).

Chopin – impresja

- W październiku BTL wystąpił w nowojorskim La MaMa Theatre (USA) oraz podczas Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży w Jassach (Rumunia) ze spektaklem *Chopin – impresja* w reż. Lesława Piecki. W listopadzie *Chopin – impresja* zaprezentowano w Austrii i Japonii zaś przedstawienie *Biegun* w Norwegii i na Litwie.
- W ramach XIX Dni Polskich w Austrii w dniu 9 października zespół Teatru Rabcio wystąpił w Szkole Polskiej im. Jana III Sobieskiego przy Ambasadzie RP w Wiedniu.

niu ze spektaklem *Kot w butach* w reż. Ireneusza Maciejewskiego.

- Teatr Lalki i Aktora Kubuś z Kielc w październiku zaprezentował spektakl *Córka Króla Smoka* w reż. Ireny Dragan na II Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek Złota Magnolia w Szanghaju (Chiny), gdzie zdobył nagrodę Specjalną Jury i nagrodę za scenografię.
- Podczas VI Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci „100, 1000, 100000 Opowieści” (Bukareszt, 2-9 października) Teatr Maska z Rzeszowa zaprezentował spektakl *Alicja po drugiej stronie lustra* w reż. Jacka Malinowskiego.

Alicja po drugiej stronie lustra

- Teatr Lalki i Aktora w Łomży w dniach 8-9 października wystąpił gościnnie w Teatro Tyl Tyl w Navalcamero (Hiszpania) ze spektaklem *Czerwony Kapturek* w reż. Jarosława Antoniuka.
- W dniach 6-13 listopada Teatr Andersena z Lublina wystąpił na II Międzynarodowym Festiwalu Teatru Dzieci i Młodzieży w Mardin (Turcja) ze spektaklami *Przygody pszczołki Mai* (reż. Jerzy J. Płoński) i *Przygody Sindbada Żeglarza* (reż. Mark Pitman i Sean Myatt).
- Teatr Baj z Warszawy w listopadzie zaprezentował w Oslo (Norwegia) spektakl *Świat Garmanna* w reż. Ewy Piotrowskiej. Wymianę doświadczeń w pracy teatralnej urozmaiciły przeprowadzone warsztaty dla dzieci i aktorów.
- 13 listopada poznański Teatr Animacji wystąpił na Wschodnioeuropejskim Festiwalu Teatrów Lalek i Przedmiotów we Frankfurcie nad Odrą, gdzie pokazał *Śpiącą królową* w reż. Lecha Chojnackiego
- W listopadzie Teatr Baj Pomorski zaprezentował przedstawienie *Ołbrzym* (reż. Piotr Tomaszuk) w Instytucie Polskim w Wilnie.
- 4 i 5 grudnia Teatr Lalki i Aktora Kubuś zaprezentował spektakl *Bajka o Czerwonym Kapturku* w reż. Alexandra A. Łabińca w Londynie.

Zwykły człowiek

Staraniem Teatru Baj Pomorski w Toruniu ukazała się niezwykle cenna publikacja poświęcona osobie i twórczości Stanisława Stapf'a, dyrektora tego teatru w latach 1950-1960, związanego później z Wrocławskim Teatrem Lalek (którego był dyrektorem od 1963 roku aż do przejścia na emeryturę w 1975 r.). Autorem książki *Zwykły człowiek. Rzecz o Stanisławie Stapf'ie* jest znany w środowisku teatralnym Władysław Owczarzak – aktor i aktor od 1957 r. związany z Bajem Pomorskim (zaangażowany do pracy przez S. Stapf'a), reżyser i pedagog, a także aktywny działacz ZASP-u. We wstępie autor pisze:

„Książka jest w części biografią i w części monografią teatralną. Inaczej zresztą być nie może, ponieważ Stapf i teatr to jedno. I chociaż jego zawodowy czas życia dzielony był na pedagogikę i na najogólniej rzecz nazywając działalność teatralną, to tworzyły one razem

spójną i niezwykle kompetentną działalność. Są to losy człowieka, który urodził się przed pierwszą wojną światową i ją szczęśliwie przeżył, zdobył solidne wykształcenie już w wolnej, po prawie 150-letniej niewoli Polsce, ponownie doświadczony wojną (to już druga wojna światowa w tym wieku) jako osoba dorosła – [losy] humanisty i żołnierza, który po doświadczeniu dwudziestowiecznej apokalipsy, jaką „ludzie zgotowali ludziom”, bogatszy o wiedzę właśnie o nich, o świecie, ale przede wszystkim o sobie samym, podejmuje kolejne życiowe wyzwania”.

Zwykły człowiek. Rzecz o Stanisławie Stapf'ie
– Władysław Owczarzak. Wydawnictwo Adam Marszałek, Teatr Baj Pomorski, Toruń 2010.

Jubileusze artystów:

- 55-lecie pracy artystycznej w październiku obchodził Karel Brožek dyrektor artystyczny Śląskiego Teatru Lalki i Aktora Ateneum w Katowicach.
- Jubileusz 40-lecie pracy artystycznej także w październiku świętował w Białostockim Teatrze Lalek, przy okazji premiery *Nagiego króla* Wojciech Kozłowski. Jubilat uhonorowano Srebrnym Medalem Gloria Artis.
- 40-lecie pracy obchodziła także Maria Skorodzień aktorka Teatru Kubuś w Kielcach.
- 25-lecie pracy artystycznej świętowali
  - Zygmunt Babiak z Opolskiego Teatru Lalki i Aktora
  - Mirosław Janczuk z Białostockiego Teatru Lalek
  - Krzysztof Zaręba z Teatru Baj Pomorski w Toruniu.

Jubileusze teatrów

- 65-lecie Teatru Lalki i Aktora Pinokio w Łodzi (wrzesień)
- 65-lecie Teatru Baj Pomorski w Toruniu (październik)
- 65-lecie Teatru Lalki i Aktora w Wałbrzychu (listopad)
- 55-lecie Teatru Lalki i Aktora Kubuś w Kielcach (listopad).

Warsztaty marionetki niciowej

W dniach 4-8 października w Teatrze Lalek Arlekin w Łodzi odbyły się Międzynarodowe Warsztaty Marionetki Niciowej. Wzięli w nich udział zarówno profesjonalści jak i pasjonaci teatru. Przypomnijmy, że Arlekin jest jedynym w Polsce teatrem posiadającym specjalną konstrukcję sceny, umożliwiającą granie marionetkami na 2,5 metrowej długości niciach.

Zajęcia, prowadzone przez wybitnych specjalistów w tej dziedzinie: Davida A. Syrotiaka (USA), Davida Syrotiaka Jr (USA) oraz Andrzeja Tadeusiaka (Polska), pozwoliły na gruntowne zapoznanie się z trudną techniką pracy z lalką tak wymagającą, jaką jest marionetka.

Odeszli od nas

- 23 września zmarł **Aleksander Andrzej Łabiniec** (ur. 14 listopada 1930 roku) – artysta malarz, reżyser i scenograf, wykładowca akademicki, od 55 lat związany z Teatrem Lalek Banialuka w Bielsku-Białej.
- 25 września 2010 roku zmarł **Andrzej Urlich** (ur. 28 sierpnia 1941 roku) – wieloletni aktor Teatru Lalek Plecluga w Szczecinie.

Recenzje¹

Świat pełen pokus

Swój nowy sezon Teatr im Andersena w Lublinie rozpoczął od adaptacji tekstu Braci Grimm, *Jasia i Małgosi*, którego reżyser Zbigniew Lisowski nadał walorów współczesnego moralitetu.

Po przekroczeniu progu sali teatralnej widzowie zostają umieszczeni w środku akcji dzięki podjęciu z nimi dialogu. W adaptacji Lisowskiego mamy Ciocię Jadzię, zamiast Baby Jagi i pokój pokus, który kusi równie mocno jak chatka z piernika. Ciocia Jadzia ubrana w czarny, niezwykle zmysłowy kostium namawia do zła Jasia. Chłopiec zjada cukierka i wpada w jej sidła.

Tekst baśni Braci Grimm stanowi jedynie punkt wyjścia do rozpoczęcia rozważań na temat dobra, zła i pokus. Przedstawieniu od samego początku towarzyszy ogromny dynamizm, teatralne nasycenie motywami baśniowymi. Od strony inscenizacyjnej zaś spektakl jest połączeniem pacynek, dla których scenę stanowi otwarte okno biblioteki i żywych aktorów grających niemal cały spektakl. Zostaje zastosowana obrotowa scena, która dodaje dynamizmu i przyciąga uwagę. Chłopiec ulega pokusie i dołącza do rozbawionego towarzystwa. Jaś staje się Januszem oddanym zabawie i skoncentrowanym na sobie.

Mysząc o spektaklu natrafiamy na wielość poruszanych problemów. Istotnie, przedstawienie jest o grzechu i jego

atrakcyjności, lecz skupia się na kwestii dokonywania wyborów. Porusza także zagadnienie dotyczące roli rodziców w dojrzewaniu dzieci. Teatr dla młodego widza nie ma przecież w swoim zamierzeniu okłamywania, lecz mówienie, w miarę możliwości, o wszystkim. Dlatego widzimy u Lisowskiego roznegliżowane kobiety, które przecież przemycają w reklamach telewizyjnych oglądanych przez dzieci. Do młodego widza zanurzonego w świecie pełnym pokus docierają różnorodne sygnały.

W Lublinie powstał spektakl wart obejrzenia, którego obraz na długo pozostaje w pamięci.

Grażyna Stupczyńska

Jaś i Małgosia – Zbigniew Lisowski z inspiracji baśniami Braci Grimm, Reż. Zbigniew Lisowski, teksty piosenek Wojciech Szlachowski, scen. Pavel Hubička, muz. Piotr Klimek. Premiera 16 października

*Radości Świątecznej
i artystycznych
sukcesów
w Nowym Roku
życzy
Redakcja „Animatora”*

Fresk Giotta przedstawiający pierwszą szopkę bożonarodzeniową, przygotowaną przez św. Franciszka z Asyżu (Guccio, 1223)